

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
PETICIJŲ KOMISIJA**

IŠVADA

**DĖL PETICIJOS (2026-01-29 NR. PC-4) DĖL DIDESNIO ŠALIGATVIAIS JUDANČIŲ
PĖSČIŲJŲ SAUGUMO UŽTIKRINIMO**

2026-05-11
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybės Peticijų komisija (toliau – Komisija) 2026 m. gegužės 11 d. posėdyje iš esmės nagrinėjo peticiją (2026-01-29 Nr. PC-4) dėl didesnio šaligatviais judančių pėsčiųjų saugumo užtikrinimo ir priėmė sprendimą teikti Vyriausybei išvadą netenkinti pareiškėjo peticijoje išdėstytų prašymų ir siūlymų.

Pareiškėjas siūlo keisti teisinį reglamentavimą, siekiant užtikrinti didesnę šaligatviais judančių pėsčiųjų saugumą. Pastaruoju metu šaligatviais vis daugiau važiuojama elektrinėmis mikrojudumo priemonėmis (dviračiais, paspirtukais). Tai itin populiari tarp maisto išvežiotojų (*Bolt*, *Wolt*), kurie neretai didelio gabarito mikrojudumo priemone, skirta ne naudoti įprastai veiklai (laisvalaikiui, vykti į darbą ar iš darbo), o darbo funkcijoms atlikti, greitai ir neišlaikydami saugaus atstumo važiuoja šaligatviais pro pėsčiuosius ir taip kelia riziką jų gyvybei bei sveikatai, o patiems pėstiesiems sukuria nesaugumo jausmą. Pėstieji neretai turi pasitraukti į šoną, kad išvengtų susidūrimo su elektrine mikrojudumo priemone, nors šaligatviuose pirmenybė turėtų būti teikiama pėstiesiems.

Pareiškėjo teigimu, nėra nustatyta tinkamų ir pakankamų apribojimų šaligatviais važiuojantiems elektrinių dviračių ir elektrinių paspirtukų vairuotojams. Peticija pareiškėjas siekia, kad pėstieji jaustųsi saugūs ir sumažėtų pėsčiųjų sužeidimų ir (ar) mirčių susidūrus su elektrinėmis mikrojudumo priemonėmis.

Pareiškėjas prašo: pakeisti Kelių eismo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1950 „Dėl Kelių eismo taisyklių patvirtinimo“, (toliau – KET) – nustatyti minimalų atstumą nuo pėsčiojo, kurį turėtų išlaikyti elektrinės mikrojudumo priemonės vairuotojas važiuodamas šaligatviu (pvz., pakeisti nurodytą KET 126 punkto nuostatą taip: „126. <...> Motorinių transporto priemonių, traktorių, savaeigių mašinų vairuotojai, apvažiuodami pėsčiuosius arba apvažiuodami ar lenkdami dviratininkus, elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojus, tarp vairuojamos transporto priemonės ir nurodytų eismo dalyvių privalo palikti ne mažesnę kaip 1,0 m šoninį atstumą, kai motorinių transporto priemonių, traktorių, savaeigių mašinų važiavimo greitis ne didesnis kaip 50 km/h, ir ne mažesnę kaip 1,5 m šoninį atstumą, kai motorinių transporto priemonių greitis didesnis kaip 50 km/h. <...>“; taip pat papildyti KET taisykles ir kitomis nuostatomis, kurios spręstų peticijoje keliamą klausimą.

Komisijos sprendimas priimtas įvertinus pareiškėjo peticijoje pateiktų prašymų ir siūlymų teisėtumą, pagrįstumą, tikslingumą, naudingumą, atitiktį teisėkūros principams ir jų

įgyvendinimo galimybes, taip pat atsižvelgta į Susisiekimo ministerijos, Lietuvos pėsčiųjų asociacijos nuomones ir pateiktus argumentus. Komisijos posėdyje pareiškėjas nedalyvavo. Komisijos sprendimo argumentai pateikiami šioje išvadoje.

Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (toliau – Įstatymas) 17¹ straipsnio 4 dalies 13 punkte nustatyta, kad elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojams, važiuojant pėsčiųjų ir dviračių eismui skirtu taku, kelkraščiu arba šaligatviu, draudžiama pro pat pėsčiąjį važiuoti didesniu kaip 7 km/h greičiu, o Įstatymo 17 straipsnio 3 dalyje nustatyta: „<...> Jeigu pėsčiųjų ir dviračių eismui skirtame take ar šaligatvyje važiuojamosios dalies ženklavimo linijomis (baltu dviračio simboliu) yra paženklinta dviračių eismui skirta tako (šaligatvio) dalis, dviračio vairuotojas privalo važiuoti tik ja ir kuo arčiau jos dešiniojo krašto. Dviračių vairuotojai privalo nekelti pavojaus pėstiesiems.“ KET 57¹, 66^{3,2} ir 4³ punktuose yra pakankamai nuostatų, skirtų pėsčiųjų saugumui užtikrinti.

Nustatyti privalomą konkretų atstumą, kurio elektrinių mikrojudumo priemonių ir dviračių vairuotojai turėtų laikytis apvažiuodami pėsčiuosius, būtų netikslinga. Pėstiesiems skirta infrastruktūra dažnai nėra pakankamai plati, joje gausu kelio infrastruktūros elementų, todėl išlaikyti pareiškėjo peticijoje siūlomą vieno metro atstumą daugeliu atvejų būtų neįmanoma. Pėsčiųjų judėjimas, kaip ir elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojų bei dviratininkų judėjimas, neretai būna nenusipėjamas, todėl galimybė, kad susidarys netikėtos situacijos, yra didelė, o tai reiškia, kad reikalavimas išlaikyti konkretų atstumą būtų sunkiai įgyvendinamas. Be to, įvykus eismo įvykiui, būtų itin sudėtinga nustatyti, koku atstumu elektrinės mikrojudumo priemonės ar dviračio vairuotojas važiavo pro pėsčiąjį, o tokio reikalavimo kontrolė praktiškai būtų neįmanoma. Jau dabar galiojantys KET punktai įpareigoja vairuotojus pasirinkti saugų greitį ir atstumą, tačiau praktikoje šių nuostatų kontrolė yra neefektyvi. Papildomas skaitinis rodiklis be realių kontrolės mechanizmų nesuteiks pėstiesiems didesnio saugumo jausmo.

Pagal Įstatymo 11 straipsnio 1 dalį savivaldybės, būdamos vietinės reikšmės kelių savininkės, organizuoja eismą joms priklausančiuose keliuose ir privalo užtikrinti saugaus eismo sąlygas. Taip pat pagal Įstatymą (10 straipsnio 8 dalies 3 ir 4 punktai) ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą (6 straipsnio 32 punktas) rūpintis vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, transporto infrastruktūros objektų projektavimu, statyba ir saugaus eismo sąlygų užtikrinimu bei eismo organizavimu miestuose yra savarankiška savivaldybės funkcija.

Savivaldybės investuoja į dviračių takų infrastruktūros plėtrą ir priežiūrą, todėl elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojai ir dviratininkai privalo naudotis jiems skirta infrastruktūra, kuri įrengiama siekiant atskirti pėsčiųjų, dviračių ir elektrinių mikrojudumo priemonių eismą. Be to, kelio savininkai (valdytojai) turi teisę savo valdomuose keliuose, vadovaudamiesi KET, eismo organizavimo priemonėmis nustatyti arba riboti transporto priemonių eismą, įskaitant elektrinių mikrojudumo priemonių ir dviračių eismą, jeigu tokie ribojimai yra būtini saugiam eismui užtikrinti.

¹ „57. <...> Važiuodamas kelkraščiu, pėsčiųjų ir dviračių taku, šaligatviu, dviračio vairuotojas privalo duoti kelią pėstiesiems, neturi jiems trukdyti ar kelti pavojaus, o pro pat pėsčiąjį leidžiama važiuoti greičiu, kuris yra artimas pėsčiojo judėjimo greičiui (3–7 km/h), paliekant tokį tarpą iš šono, kad eismas būtų saugus.“

² „66³. <...> Važiuodamas kelkraščiu, pėsčiųjų ir dviračių taku, šaligatviu, elektrinės mikrojudumo priemonės vairuotojas privalo duoti kelią pėstiesiems, neturi jiems trukdyti ar kelti pavojaus, o pro pat pėsčiąjį leidžiama važiuoti greičiu, kuris yra artimas pėsčiojo judėjimo greičiui, paliekant tokį tarpą iš šono, kad eismas būtų saugus.“

³ „4. Eismo dalyvių elgesys grindžiamas savitarpio pagarba ir atsargumu.“

Komisijos nuomone, esamas teisinis reguliavimas jau nustato pareigą elektrinių mikrojudumo priemonių, dviračių vairuotojams elgtis saugiai šalia pėsčiųjų, kai pėstiesiems skirtose infrastruktūroje pėstieji turi pirmumą. Pareiškėjo peticijoje išdėstyti prašymai ir siūlymai yra aktualūs ir svarbūs, tačiau teisėkūros prasme rezultatų, kurių tikimasi teikiant peticiją, nebūtų pasiekti be tinkamo teisės įgyvendinimo ir priežiūros, t. y. jei nebus vykdoma galiojančių KET reikalavimų tinkama kontrolė. Net ir didžiausios baudmės neefektyvios, jei pažeidėjai jaučiasi nebaudžiami. Todėl tikslinga kreiptis į Lietuvos savivaldybių asociaciją ir atkreipti jų dėmesį į esamą problemą projektuojant ir tiesiant šaligatvius, kitas priemones, užtikrinant saugias eismo sąlygas, taip pat į Policijos departamentą su prašymu didinti dėmesį esamų KET reikalavimų kontrolei, ypač vertinant komercinę veiklą vykdančių asmenų (kurjerių) elgseną.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos peticijų konstitucinio įstatymo 18 straipsnio 4 dalies 2 punktu, Vyriausybei teikiama Komisijos išvada dėl peticijoje (2026-01-29 Nr. PC-4) dėl didesnio šaligatviais judančių pėsčiųjų saugumo užtikrinimo išdėstytų prašymų ir siūlymų netenkinimo.

Komisijos pirmininkė

Barbara Aliaševičienė